

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 317/05-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. novembra 2005 predbežne prerokoval sťažnosť J. V., bytom K., zastúpeného advokátkou JUDr. J. M., K., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Banská Bystrica vo veci vedenej pod sp. zn. 10 C 288/98, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. V. **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. októbra 2005 doručená sťažnosť J. V., bytom K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. J. M., K., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) vo veci vedenej pod sp. zn. 10 C 288/98.

Sťažovateľ uviedol, že žalobou z 22. júla 1998 doručenou okresnému súdu 24. júla 1998 sa voči odporcovi domáhal náhrady škody vo výške 97 000 Sk s príslušenstvom. Konanie bolo vedené na okresnom súde pod sp. zn. 10 C 288/98. Podľa vyjadrenia sťažovateľa 2. septembra 1998 mu bola doručená výzva okresného súdu zo 14. augusta 1998, na ktorú reagoval podaním z 31. augusta 1998 doručeným okresnému súdu 2. septembra 1998. Na základe toho okresný súd rozhodol uznesením 15. novembra 1999. Sťažovateľ ďalej uviedol, že podaním z 12. marca 1999 požiadal okresný súd o doručenie vyjadrenia odporcu k jeho návrhu. Okresný súd mu požadované vyjadrenie doručil 16. júna 1999. Podľa vyjadrenia sťažovateľa sa na okresnom súde 24. júna 1999 uskutočnilo prvé pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito. Keďže sťažovateľ nebol spokojný s postupom okresného súdu, jeho právna zástupkyňa podaním z 13. novembra 2000 požiadala okresný súd o nariadenie pojednávania. Pojednávanie okresný súd nariadil až na 13. november 2001, pričom toto pojednávanie bolo odročené na neurčito. Sťažovateľ uviedol, že okresný súd určil ďalší termín pojednávania na 18. október 2002, ale aj toto pojednávanie bolo odročené na neurčito z dôvodu potreby nariadenia znaleckého dokazovania. Sťažovateľ však namietal, že znalecké dokazovanie bolo nariadené až 9. apríla 2003. Následne sťažovateľ poukázal na ďalšie úkony súdu a účastníkov, pričom uviedol, že 25. januára 2005 okresný súd vyhlásil rozsudok vo veci samej, proti ktorému podal odporca odvolanie. O odvolaní rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) na pojednávaní konanom 7. júla 2005. Sťažovateľ uviedol, že rozsudok krajského súdu vo veci samej sp. zn. 16 Co 182/05 zo 7. júla 2005 nadobudol právoplatnosť 26. augusta 2005.

Sťažovateľ sa domnieva, že postupom okresného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 10 C 288/98 bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Zároveň dodal, že celý spor trval sedem rokov, pričom podľa jeho názoru nešlo o právne ani skutkovo zložitú vec a on sám sa o prietahy v konaní okresného súdu nijakým spôsobom nepričinil.

Na základe uvedených skutočností sa sťažovateľ domáhal, aby ústavný súd v danej veci rozhodol nálezom, v ktorom by konštatoval:

„Právo sťažovateľa na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov zakotvené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky bolo postupom Okresného súdu v Banskej Bystrici vo veci sp. zn. 10 C 288/98 porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi finančné zadostučinenie vo výške 200 000 Sk.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z obsahu sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 10 C 288/98.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).

Ústavný súd zistil, čo napokon vyplýva aj z obsahu sťažnosti, že rozsudok okresného súdu sp. zn. 10 C 288/98 z 25. januára 2005 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 16 Co 182/05 zo 7. júla 2005 nadobudol právoplatnosť 26. augusta 2005, keď bolo predmetné rozhodnutie doručené právnej zástupkyňi sťažovateľa. Z uvedeného vyplýva, že konanie, v ktorom malo podľa názoru sťažovateľa dôjsť k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bolo právoplatne skončené 26. augusta 2005.

V nadväznosti na to ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní sťažnosti konštatoval, že už v čase, keď bola sťažnosť ústavnému súdu doručená, t. j. 26. októbra 2005, bol odstránený stav právnej neistoty, v ktorom sa sťažovateľ nachádzal pred právoplatným skončením súdneho konania, a k porušovaniu označeného základného práva už nedochádzalo.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, IV. ÚS 37/02) sa ochrana základnému právu vrátane základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade všeobecným súdom) ešte trvalo. Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Vychádza pri tom z toho, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci. K odstráneniu právnej neistoty dochádza až právoplatným rozhodnutím vo veci.

V súvislosti s uvedeným ústavný súd opakovane judikoval, že jedným zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je v prípadoch, keď sa ňou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcejmu zásahu orgánov

verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 138/04).

Meritórne konanie o námietke porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je účelné a v zásade prípustné v prípade, že takýmto konaním by ústavný súd bol spôsobilý odstrániť stav právnej neistoty vyvolaný zbytočnými prietiahmi. V prípade, že sťažovateľovi už bolo doručené právoplatné rozhodnutie daného štátneho orgánu, takáto možnosť zo zrejmých dôvodov neexistuje (napr. I. ÚS 235/03, III. ÚS 172/05).

Zistený skutkový stav bol základom pre záver ústavného súdu, že sťažnosť je zjavne neopodstatnená. Z toho dôvodu ústavný súd sťažnosť odmietol už po jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť odmietol, o žiadosti sťažovateľa o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia nerozhodol, lebo jeho poskytnutie je v zmysle čl. 127 ods. 3 ústavy viazané na vyhovenie sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

K tomuto uzneseniu sa pripája odlišné stanovisko sudcu Juraja Babjaka.

V Košiciach 9. novembra 2005